

S p r i e v o d c a

e x p e r t n é v y h ľ a d á v a n i e

Bratislava, 2011

O portáli

scientia.sk - vyhľadávací portál pre vedu a výskum

- účelom portálu je efektívne sprístupniť používateľom najvýznamnejšie elektronické informačné zdroje pre vedu a výskum
- portál z **jedného** rozhrania umožňuje **súbežne** vyhľadávať informácie v rôznych elektronických informačných zdrojoch (e-zdroje)
- ponuku e-zdrojov tvoria **voľne** prístupné ako aj **licencované** zdroje, pričom licencované zdroje možno využívať iba z počítačov, ktorých IP adresy sú zaregistrované v portáli
 - prehľady dostupnosti licencovaných zdrojov v jednotlivých účastníckych organizáciách projektu sú zverejnené na webe projektu NISPEZ <http://nispez.cvtisr.sk/index.php?id=143&menu> ;
 - zoznam e-zdrojov pripojených do portálu možno nájsť na adrese <http://scientia.cvtisr.sk/V/?func=find-db-1>
- nedostupnosť e-zdrojov portálu signalizuje ikonka 🗝 alebo 🚫
- používatelia majú k dispozícii portál elektronických časopisov, ktorého obsah sa vytvára osobitne pre každú účastnícku organizáciu projektu
- portál **scientia.sk** poskytuje používateľom prostredníctvom linkovacej služby **SFX** efektívny prístup do plnotextových dokumentov, ktorí sú oprávnení využívať
- súčasťou portálu je odporúčacia služba **bX**, ktorá pre vyhľadaný článok vygeneruje zoznam ďalších odporúčaných článkov na základe analýzy využívania článkov ostatnými používateľmi

Režimy práce s portálom

- ako **host** (neprihlásený v portáli) alebo
 - v režime tzv. **voľnej registrácie** (prihlásený)
- v oboch prípadoch majú používatelia k dispozícii rovnaké e-zdroje, pričom o prístupe do licencovaných zdrojov rozhoduje IP adresa počítača, z ktorého sa do portálu vstupuje.
- pozn.: v prípade "**voľnej registrácie**" možno – po prihlásení - využívať všetky funkcionality portálu.

Adresa portálu

<http://scientia.cvtisr.sk>

Adresa webu projektu NISPEZ (Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom)

<http://nispez.cvtisr.sk>

Expertné vyhľadávanie

Expertné vyhľadávanie umožňuje súbežne vyhľadávať vo viacerých e-zdrojoch a ponúka viac možností na výber e-zdrojov ako **Základné vyhľadávanie**. Ďalej máte možno získať prehľad o spracovaných dotazoch v relácii, ktoré možno opakovane použiť a v prípade potreby spracovaný dotaz aj modifikovať.

Na výber e-zdrojov možno použiť vopred pripravené **Skupiny zdrojov**, **Kategórie** alebo funkciu **Vyhľadať**. E-zdroje, o ktoré je záujem, možno vyberať aj jednotlivito z vopred vytvorených skupín alebo kategórií.

Skupiny zdrojov sú rovnaké ako tematické skupiny v **Základnom vyhľadávaní**. Ak používateľ pracuje v režime "prihlásený", zobrazia sa aj skupiny, ktoré si vytvoril.

Kategórie sú vopred definované a obsahujú vecne príbuzné e-zdroje, ktoré sú spravidla ďalej zaradené do **podkategórií**: odborové, všeobecné a všetky zdroje.

Funkcia **Vyhľadať** umožňuje s využitím rôznych hľadísk, alebo ich kombináciou, vyhľadať požadované e-zdroje.

K dispozícii je **Jednoduchá** alebo **Pokročilá** forma vyhľadávania.

Expertné vyhľadávanie

Expertné vyhľadávanie možno použiť na súbežné vyhľadávanie vo viacerých databázach a ostatných e-zdrojoch. Zdroje, o ktoré je záujem možno vyberať jednotlivito z vopred vytvorených skupín, alebo pomocou kategórií. Neprehľadávajú sa všetky e-zdroje z portfólia. Kliknutím na názov zdroja možno priamo vyhľadať v jeho natívnom rozhraní.

Vybrať typ vyhľadávania: **Kategória**

Kategória: **Fyzika**

Podkategória: **Odborové**
 Všeobecné
 Všetky zdroje

Jednoduché / **Pokročilé**

Kategória: Fyzika--Odborové obsahuje 15 zdrojov

Názov zdroja	Typ zdroja	Operácie
☒ Academic Search Complete (EBSCO) Piný text	Pinotextové databázy , Bibliografické databázy , Register	i +
☒ American Physical Society (APS) Piný text	Pinotextové databázy , e-časopis , Register	i +
☒ ArXiv.org Piný text	Pinotextové databázy , Register	i +
☒ CERN Document Server Piný text	Bibliografické databázy , Pinotextové databázy , Register	i +
☒ Current Contents (Thomson Reuters)	Bibliografické databázy , Register	i +
☐ GeoScienceWorld (GSW) Piný text	Register , e-časopis	i
☐ IOP Journals Z39 (IOP)	Register , e-časopis	i
☒ NASA via SCIRUS Piný text	Register , Pinotextové databázy	i +
☒ nature.com Piný text	e-časopis , Pinotextové databázy , Register	i +
☐ Science Magazine Piný text	e-časopis , Register	i
☒ ScienceDirect (Elsevier) Piný text	Pinotextové databázy , e-časopis , Bibliografické databázy	i +
☒ SCOPUS (Elsevier)	Bibliografické databázy , Register	i +

Možnosti výberu e-zdrojov

- tematická **Skupina** sa vyberá v rozbaľovacom menu. Odznačiť e-zdroje v skupine možno kliknutím na ikonku ; opačným spôsobom sa zaradia e-zdroje do skupiny; e-zdroje označené ikonkou alebo nie sú prístupné (pozn.: e-zdroje sa zobrazia ako „nezaškrtnuté“, ak ich je v skupine viac ako 15)

- ak sa majú použiť **Kategórie**, v rozbalovacom menu sa zvolí typ vyhľadávania *Kategórie* a potom príslušná Kategória a prípadne podkategória. Označiť e-zdroje v Kategórii možno kliknutím na ikonku ; opačným spôsobom sa zaradia e-zdroje do Kategórie; e-zdroje označené ikonkou alebo nie sú prístupné (pozn. e-zdroje sa zobrazia ako „nezaškrtnuté“, ak ich je v kategórii viac ako 15)
- v prípade funkcie **Vyhľadať** možno použiť nasledovné typy údajov: *Názov*, *Poskytovateľ zdroja*, *Kategória*, *Akékoľvek slovo z popisu zdroja*, alebo *Typ zdroja*, prípadne ich kombináciu
- ďalšie informácie o e-zdroji možno získať kliknutím na ikonku
- kliknutím na ikonku sa pridá e-zdroj do *vlastnej skupiny* používateľa (*Môj priestor - Moje zdroje*; funkcia *pridať e-zdroj* je dostupná **iba** pre prihlásených používateľov)
- kliknutím na *názov* prejdete do *pôvodného rozhrania* e-zdroja (vhodné len, ak je záujem vyhľadávať iba v jednom e-zdroji)

obr.: príklad použitia funkcie **Vyhľadať** – vyhľadanie e-zdrojov zaradených do kategórie Fyzika a obsahujúcich e-časopisy

Kategórie v rozbalovacom menu
Plnotextové databázy
Biológia
Chémia
Fyzika
Matematika
Medicína
Technika
Informatika, VT
Umenie, humanitné vedy
Spoločenské vedy

Typy zdrojov v rozbalovacom menu
Bibliografické databázy
Plnotextové databázy
Katalógy knižníc
e-časopis
e-kniha
Encyklopédia
Katalóg
Vyobrazenia
Portály
Vyhľadávač

Bázy dát
Vyhľadávače, portály
Knižničné katalógy - Slovensko
Knižničné zdroje - zahraničné

Digitálna knižnica
Register

Zápis dotazu do vyhľadávacieho poľa

- hľadané termíny sa zapisujú do vyhľadávacieho poľa, pričom jednotlivé slová termínov sa automaticky spájajú operátorom AND (vyhľadávajú sa všetky slová)
- frázu je vhodné zapísať medzi znaky " " ("global warming")
- na zápis pravostranného rozšírenia sa používa znak ? (engineer? vyhľadá engineer, engineers, engineering)
- v zápise možno použiť ľubovoľný počet operátorov AND, operátory OR a NOT iba jedenkrát, a ďalej zátvorky
- na vyhľadávanie s využitím špecifických typov údajov je k dispozícii *Pokročilé vyhľadávanie*, ktoré sa vyvolá kliknutím na kartu **Pokročilé**, kde na zápis dotazu sú k dispozícii dve vyhľadávacie polia
- typ údajov (všetky polia, predmet, názov, autor ISSN, ISBN, alebo rok) možno špecifikovať v rozbalovacom menu
- vyhľadávacie polia s hľadanými termínami možno kombinovať pomocou booleovských operátorov (AND, OR, NOT)

v dotaze možno použiť maximálne 100 znakov

Spracovanie dotazu

- spracovávanie dotazu sa spustí kliknutím na ikonu
- priebeh, stav a výsledky vyhľadávania v jednotlivých e-zdrojoch možno sledovať na obrazovke (prebieha vyhľadávanie, záznamy sa sťahujú, dokončené)
- vyhľadávanie možno kedykoľvek ukončiť kliknutím na odkaz **Zrušiť**
- vyhľadané záznamy sa zobrazia – ešte pred ukončením vyhľadávania - kliknutím na odkaz **Zobrazíť výsledky**
- po ukončení procesu vyhľadávania sa zobrazí stránka **Výsledky vyhľadávania**

Zobrazenie výsledkov vyhľadávania

Vyhľadané záznamy sa zobrazia na stránke **Výsledky vyhľadávania** v troch formátoch – **Tabuľkové zobrazenie** (predvolené), **Stručné zobrazenie** (názov, autor, prameň, rok a e-zdroj) a **Úplné zobrazenie** .

Záznamy sa zobrazia **zlúčené** zo všetkých prehľadávaných zdrojov, pričom z každého e-zdroja sa najprv stiahne maximálne 30 záznamov.

Kliknutím na odkaz **stiahnuť ďalšie** sa získa z každého e-zdroja ďalších 20 záznamov, ktoré sa začlenia do pôvodných výsledkov (označené sú ikonkou)

Prehľad výsledkov vyhľadávania v jednotlivých e-zdrojoch sa možno získať kliknutím na odkaz **výsledky podľa zdrojov**.

Operácie s výsledkami vyhľadávania

- **triediť** výsledky možno podľa **zhody/relevancie** (predvolené), **názvu, autora, roku a e-zdroja**
- listovať v stránkach s výsledkami možno kliknutím na odkazy **Ďalšia**, **Predchádzajúca**, **>>** (posledná), **<<** (prvá) strana
- na filtrovanie vyhľadaných záznamov sú k dispozícii **Témy** (dynamicky generované klastre) a/alebo **fazety** (rok vydania, autori, tituly časopisov, e-zdroje)
- kliknutím na ikonku sa pridá príslušný záznam do **e-schánky(košíka)** – sekcia *Môj priestor*

Ďalšie funkcie

Predchádzajúce vyhľadávania

Prehľadné informácie o vyhľadávaniach vykonaných v rámci prebiehajúcej relácie sa získajú kliknutím na kartu **Predchádzajúce vyhľadávania**.

Optimalizácia výsledkov vyhľadávania

Kliknutím na kartu **Upresniť požiadavku** sa vyvolá formulár, pomocou ktorého možno optimalizovať dotaz/výsledky vyhľadávania.

Príklad postupu vyhľadávania

špecifikácia požiadavky: global warming, climate change(s); hľadať v kategórii Technika

Výber e-zdrojov

- zvolte *Expertné vyhľadávanie – Pokročilé* a ďalej kategóriu *Technika*
- označte/odznačte e-zdroje, v ktorých chcete vyhľadávať

Zápis dotazu

- v menu *typ údajov* zvolte pre prvé vyhľadávacie pole – všetky polia
- zapíšte hľadaný termín **global warming** (na zvýšenie presnosti vyhľadávania zapíšte termín ako frázu)
- v menu *typ údajov* zvolte pre druhé vyhľadávacie pole – všetky polia
- zapíšte hľadaný termín **climate change?** (použil sa zástupný znak ?)

■ hľadané termíny prepojte operátorom **AND**

The screenshot shows a search interface with two tabs: 'Jednoduché' and 'Pokročilé'. The search query is 'global warming' AND 'climate change?'. The results list includes databases such as Compendex (EI Village 2), Current Contents (Thomson Reuters), DOE Information Bridge, Energy Citations Database (OSTI), Gale Military & Intelligence Database, GreenFILE (EBSCO), IEEE Xplore, Knovel, NASA via SCIRUS, ScienceDirect (Elsevier), SCOPUS (Elsevier), SpringerLink (MetaPress), and TRIS Online. Each result has a checkbox and an 'i +' icon.

Spracovanie dotazu

- vyhľadávanie spustíte kliknutím na ikonu
- sledujte priebeh spracovávanía
- počkajte na ukončenie procesu vyhľadávania – zobrazí sa stránka **Výsledky vyhľadávania**

Práca s výsledkami vyhľadávania

The screenshot shows the 'Výsledky vyhľadávania' page. It features a table with 11 results. The table columns are: Č. (number), Zhoda (relevance), Autor (author), Názov (title), Rok (year), Zdroj (source), and Operácia (operation). The results are sorted by relevance. On the right side, there are filters for 'Témy' (Energy, Community, Water, Heat, Season), 'Rok vydania' (2012, 2011, 2010, 2009, 2008), and 'Autori' (Hoffert, Booth, Bala, Richard, Lu, Sanz-Lazaro).

Č.	Zhoda	Autor	Názov	Rok	Zdroj	Operácia
1	█	Dadvand, Payam	Climate Extremes and the Length of Gestation.	2011	GreenFILE (EBSCO)	+ ⊗
2	█	Naidu, C.V.	An observational evidence of climate change during global warming era.	2011	GreenFILE (EBSCO)	+ ⊗
3	█	Gao, Guanglei	Carbon sequestration forestry- A sustainable choice for combating climate change	2011	Compendex (EI Village 2)	+ ⊗
4	█	Snow, Richard	Climate change curricula and the challenge for educators	2009	Compendex (EI Village 2)	+ ⊗
5	█	Zaror Z., Claudio A.	Climate change, global warming and energy crisis. Myths, realities, and challenges(Cambio climático, calentamiento y crisis energética global. Mitos, realidades y desafíos)	2008	Compendex (EI Village 2)	+ ⊗
6	█	Cihelkova, E	Climate change in the context of global environmental governance possibilities	2011	Web of Science (Thomson Reuters)	+ ⊗
7	█	Ihara, Chie	Climate change over the equatorial indo-pacific in global warming	2009	Compendex (EI Village 2)	+ ⊗
8	█	Efimova, N.A.	Comparison of climate changes in 1981-2000 with paleoclimate analogues of global warming	2004	Compendex (EI Village 2)	+ ⊗
9	█	Dommenget, Dietmar	Conceptual understanding of climate change with a globally resolved energy balance model.	2011	Academic Search Complete (EBSCO)	+ ⊗
10	█	Hulme, Philip E.	Consistent flowering response to global warming by European plants introduced into North America.	2011	Academic Search Complete (EBSCO)	+ ⊗
Duplikovaná položka						
11	█	Sanz-Lazaro, C	Effect of temperature on biogeochemistry of marine organic-enriched systems: implications in a global warming scenario	2011	Current Contents (Thomson Reuters) Web of Science (Thomson Reuters)	+ ⊗

- vyberte si formát zobrazenia výsledkov
- oboznámte sa so získanými výsledkami, analyzujte ich relevanciu pomocou nástrojov a kritérií, ktoré ponúka *Expertné vyhľadávanie* (**Triediť podľa, Témy, Fazety**); mieru zhody/relevancie nájdeného záznamu so zadaným dotazom signalizuje ikonka ; so znižujúcou sa mierou zhody sa ukazovateľ viac zafarbuje do biela
- v prípade potreby optimalizujte dotaz a množinu prehľadávaných e-zdrojov, a pokračujte vo vyhľadávaní
- kliknutím na ikonku môžete pridať zaujímavý záznam do **e-schánky(košíka)** – sekcia *Môj priestor* (ak nepracujete v režime “prihlásený”, po skončení relácie záznam sa neuchová v sekcii)
- dotaz spracovaný v režime “prihlásený” môžete pre neskoršie použitie uložiť do sekcie *Môj priestor*
- kliknutím na linku v poli *Odkaz záznamu (Úplné zobrazenie)* máte možnosť získať plný text dokumentu (oprávnený používateľ)
- kliknutím na ikonku alebo vyvoláte ponuku služieb SFX pre daný dokument (obsahuje prepojenia do plnotextových dokumentov, ktoré máte právo využívať)

Prehľad základných ikoniek používaných v portáli

	zmena jazyka na angličtinu
	zmena jazyka na slovenčinu
	vstúpiť do portálu ako prihlásený (registrovaný) používateľ / registrácia používateľa
	ukončiť prácu v portáli ako prihlásený (registrovaný) používateľ
	ukončiť prácu v portáli ako neprihlásený používateľ
	kontextová nápoveda pre prácu s portálom
	neprístupná skupina; ikonka sa zobrazuje v prípade neprihlásených (neregistrovaných) používateľov, ak viac ako 10% licencovaných zdrojov skupiny je neprístupných pre používateľa; prístupnosť zdroja sa posudzuje podľa IP adresy počítača, z ktorého sa do portálu vstupuje neprístupný licencovaný zdroj; ikonka sa zobrazuje v prípade neprihlásených (neregistrovaných) používateľov; prístupnosť zdroja sa posudzuje podľa IP adresy počítača, z ktorého sa do portálu vstupuje
	neprístupná skupina; ikonka sa zobrazuje v prípade prihlásených (zaregistrovaných) používateľov, ak viac ako 10% licencovaných zdrojov skupiny je neprístupných pre používateľa; prístupnosť zdroja sa posudzuje podľa IP adresy počítača, z ktorého sa do portálu vstupuje neprístupný licencovaný zdroj; ikonka sa zobrazuje v prípade prihlásených (registrovaných) používateľov; prístupnosť zdroja sa posudzuje podľa IP adresy počítača, z ktorého sa do portálu vstupuje
	základné informácie o zdroji pripojenom do portálu
	výber jednej zo skupín zdrojov pre vyhľadávanie v Základnom vyhľadávaní; prihlásení používateľa môžu pracovať aj so skupinami zdrojov, ktoré si sami vytvoria v Môj priestor - Moje zdroje
	vybrať v Expertnom vyhľadávaní zdroj/zdroje

Ďalšia dokumentácia o portáli (na stiahnutie)

[scientia.sk – federatívny vyhľadávač MetaLib](#)

príručka pre používateľa

http://nispez.cvtisr.sk/userfiles/file/Aktivita%202.1/Prirucky/scientia.sk_MetaLib-prirucka.pdf

[scientia.sk – linkovací systém SFX](#)

príručka pre používateľa

http://nispez.cvtisr.sk/userfiles/file/Aktivita%202.1/Prirucky/scientia.sk_SFX-prirucka.pdf

[scientia.sk FAQ – často kladené otázky](#)

http://nispez.cvtisr.sk/userfiles/file/Aktivita%202.1/FAQ/scientia_sk_FAQ.pdf